

25.10.2019

Kieku Oy

Viite: "Munakori" yhteiskanalahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostus

YHTEYSVIRANOMAISEN PERUSTELTU PÄÄTELMÄ YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUKSESTA, KIEKU OY:N "MUNAKORI" -YHTEISKANALAHANKE, SÄKYLÄ

Kieku Oy on 25.6.2019 toimittanut Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen (ELY-keskukseen) ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) mukaisen ympäristövaikutusten arviointiselostuksen (YVA-selostuksen), joka koskee Säkylään sijoitettavaa "Munakori" -yhteiskanalahanketta.

1. HANKKEEN TIEDOT JA YVA-MENETTELY

Hankkeen nimi

"Munakori" -yhteiskanalahanke, Kieku Oy

Hankkeesta vastaava ja yhteysviranomainen

Hankkeesta vastaava on Kieku Oy, jossa hankkeen yhteyshenkilönä on toimitusjohtaja Juha Lehto.

YVA-selostuksen on laatinut hankkeesta vastaavan toimeksiannosta Watrec Oy, jossa yhteyshenkilönä on vanhempi konsultti Jaana Tuppurainen.

Varsinais-Suomen ELY-keskus toimii YVA-menettelyssä YVA-lain mukaisena yhteysviranomaisena ja laatii YVA-selostuksesta perustellun päätelmän. Yhteyshenkilönä arviointimenettelyssä toimii ylitarkastaja Anu Lillunen.

Hankkeen kuvaus ja toteuttamisvaihtoehdot

Kieku Oy on käynnistänyt suunnitteluhankkeen, jossa perustetaan uusi pöytämunatuotantoon tarkoitettu kanalakokonaisuus. Hankkeen edessä toimintaa harjoittamaan perustetaan uusi yhtiö, jonka jälkeen Kieku Oy toimii tuotannon pakkaamo- ja markkinointiyhtiönä. Motiivi hankkeelle on pöytämunatuotantoon liittyvät kulutustottumukset ja tuotantoon liittyvät eettiset kysymykset, joiden vuoksi entistä suurempi osa tuotannosta halutaan kauppaan häkki- ja virikehäkkikanaloiden sijaan avo- ja kerros-lattiakanaloista.

Hanke sijoittuu Säkylän kuntaan Länsi-Säkylän ja Köyliön väliselle metsäalueelle kiinteistölle nro 319-405-1-381. Alue on rakentamatonta metsämaata. Käyttöön on varattu 12 hehtaarin alue, jolle on tarkoitus sijoittaa laajimmillaan kahdeksan osastoitua kanalarakennusta. Ne rakennetaan pareittain siten, että kaksi kanalaa rehuvarastoineen käsittää 140 000 kanaa. Muita alueelle vaiheittain sijoitettavia toimintoja ovat poikaskasvatamot, pakkaamorakennukset ja kuivalantalat sekä pesuvesisäiliöt.

YVA-menettelyssä tarkastellaan nollavaihtoehtoa ja kahta toteutusvaihtoehtoa:

Vaihtoehto 0 (VE 0): Hanketta ei toteuteta

Vaihtoehto 1 (VE 1): Alueelle sijoitetaan 280 000 munivaa kanaa sekä 70 000 nuorikkoa

Vaihtoehto 2 (VE 2): Alueelle sijoitetaan 560 000 munivaa kanaa sekä 140 000 nuorikkoa

Lannan osalta loppusijoitusvaihtoehtoja ovat sopimusperusteinen toimitaminen joko peltoviljelyyn tai käsiteltäväksi kompostointilaitokseen. Ensisijaisesti lanta toimitetaan noin 1-3 kuukauden välein sopimusperusteisesti alle 10 kilometrin päässä sijaitsevalle Biolan Oy:n Kauttuan tuotantolaitokselle jatkojalostettavaksi laadittavan sopimuksen mukaisesti. Tämän lisäksi arvioidaan lannan peltokäyttöä.

Vaihtoehdossa 1 lantaa syntyy 12 250 m³ ja vaihtoehdossa 2 noin 24 500 m³ vuodessa ja sen levitykseen tarvitaan peltopinta-alaa 2 073 - 4 145 ha. Sähkönkulutus on vastaavasti 600 - 1 200 MWh, lämmönkulutus 900 - 1 800 MWh ja vedenkulutus 20 000 - 40 000 m³ vuodessa. Tilan liikenne koostuu mm. kanojen, munien, rehujen, lannan ja polttoaineen kuljetuksista.

Kananuorikot kasvatetaan lattia- tai kerroslattiakasvattamossa ja munituskanat kerroslattiakanalassa. Kanalat toimivat kuivalantamenetelmällä ja lanta siirretään munakanaloista hihnakuljettimilla välivarastointiin yhteen tai kahteen lantalaan. Teknisissä ratkaisuissa noudatetaan Sikojen ja siipikarjan tehokasvatus – BAT-asiakirjan vaatimuksia soveltuvin osin.

Hanketta esitellään tarkemmin arviointiselostuksen luvussa 4, jossa on kuvaukset poikaskasvattamon ja munituskanalan toiminnasta, rehun valmistuksesta ja ruokinnasta, ilmanvaihdosta, lannan varastoinnista ja käytöstä, energian ja veden käytöstä, polttoaineista ja muista kemikaaleista, liikenteestä sekä toiminnasta syntyvistä jätteistä, jätevesistä ja muista päästöistä. Luvussa 2 on kuvattu tiedot hankkeesta vastaavasta, hankkeen suunnittelu- ja toteuttamisaikataulusta, toteuttamisen edellyttämistä suunnitelmista, luvista ja niihin rinnastettavista päätöksistä sekä hankkeen liittymisestä muihin hankkeisiin.

YVA-menettelyn tarve ja vaiheet

YVA-menettelyn tarkoitusta, sisältöä ja kulkua koskevat säännökset on kirjattu YVA-lakiin (252/2017) ja YVA-asetukseen (277/2017). "Munakori"-yhteiskanalahankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä YVA-lain liitteen 1 kohdan 1 a) perusteella: kanalat, joissa kasvatetaan yli 85 000 kananpoikaa tai 60 000 kanaa.

Hankkeen YVA-menettely on tullut vireille 31.1.2019 hankkeesta vastaavan toimitettua *arviointiohjelman* ELY-keskukselle. ELY-keskus kuulutti arviointiohjelman, pyysi siitä lausuntoja ja mielipiteitä sekä järjesti yleisötilaisuuden Säkylässä 14.3.2019. Lisäksi järjestettiin hanketta koskeva neuvottelu 11.2.2019. ELY-keskus antoi lausunnon arviointiohjelmasta 18.4.2019.

Hankkeesta vastaava on laatinut arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella ympäristövaikutusten *arviointiselostuksen* (YVA-selostus) ja toimittanut sen ELY-keskukselle 25.6.2019.

Arviointimenettelyn yhdistäminen muiden lakien mukaisiin menettelyihin

Arviointimenettelyä ei ole yhdistetty muiden lakien mukaisiin menettelyihin. YVA-menettelyä, rakentamiseen tarvittavia menettelyjä ja ympäristölupamenettelyä voidaan toteuttaa osittain samanaikaisesti. Päätöksiä voidaan kuitenkin tehdä vasta perustellun päätelmän antamisen jälkeen.

Arviointiselostus ja perusteltu päätelmä tulee liittää hanketta koskeviin lupahakemuksiin ja ottaa huomioon lupapäätöksissä.

2. OSALLISTUMISEN JÄRJESTÄMINEN JA YHTEENVETO ARVIINTISELOSTUKSESTA ANNETUISTA LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Arviointiselostuksesta tiedottaminen ja kuuleminen

Arviointiselostuksen vireilläolosta on YVA-lain mukaisesti kuulutettu Säkyllän kunnanviraston ja Euran kunnanviraston ilmoitustauluilla lausuntojen ja mielipiteiden antamiselle varatun ajan eli 27.6. – 26.8.2019. YVA-selostus pidettiin saman ajan nähtävillä Säkyllän kunnanvirastossa ja pääkirjastossa, Köyliön kirjastossa ja Euran kunnanvirastossa ja pääkirjastossa sekä ympäristöhallinnon verkkosivuilla osoitteessa www.ymparisto.fi/kiekunkanalanyva. Kuulutus arviointiselostuksen nähtävillä olosta julkaistiin Ala-Satakunta -lehdessä.

Yhteysviranomainen pyysi arviointiselostuksesta lausunnon seuraavilta tahoilta: Säkyllän kunta, Euran kunta, Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, Lounais-Suomen aluehallintovirasto, Metsäkeskus, Museovirasto, Ruokavirasto, Satakunnan ELY-keskus, Satakunnan Museo, Satakunnan pelastuslaitos, Satakuntaliitto, Suomen Luonnonsuojeluliiton Satakunnan piiri ja Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes).

Yleisötilaisuus pidettiin Säkyllän kunnanvirastossa 7.8.2019. Tilaisuudessa oli hankkeesta vastaavien ja yhteysviranomaisen edustajien lisäksi yksi osallistuja.

Yhteenveto lausunnoista ja mielipiteistä

Arviointiselostuksesta annettiin yhdeksän lausuntoa tai mielipidettä, jotka ovat liitteenä (2). Lausunnot ja mielipiteet toimitettiin hankkeesta vastavalle. Alkuperäiset lausunnot ja mielipiteet arkistoidaan Varsinais-Suo-

men elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sähköiseen asianhallintajärjestelmään. Seuraavassa on esitetty yhteenveto lausuntojen ja mielipiteiden keskeisestä sisällöstä:

Yleistä

Arviointiselostus on laadittu asianmukaisesti.

Taulukossa 9.1. on esitetty yhteenveto arvioiduista ympäristövaikutuksista. Vaikka monen ympäristövaikutuksen suhteen VE2 ympäristövaikutukset ovat kaksinkertaiset tai jopa suuremmat verrattuna VE1:een, luokitetaan molemmat vaihtoehdot ympäristövaikutuksiltaan ”lievästi negatiivisiksi”. Luokittelumetodia kritisoitiin liian suurpiirteiseksi.

Lannan varastointi ja käyttö sekä jätevedet

Lanta toimitetaan sopimusperusteisesti jatkokäsiteltäväksi Biolan Oy:lle, mutta esisopimuksia on tehty vain alle puolesta VE1:n tuottamasta lantamäärästä. Selostuksesta ei käy ilmi, mihin sijoitetaan loppu lantamäärä.

Hallien pesussa muodostuvan jäteveden peltolevityksen kohdentumista, sijoittamistapaa ja levityslaitteistoa ja mm. pellon mahdollista muokkausta jäteveden levityksen jälkeen ei ole kuvattu, ei myöskään pesuvesien ympäristövaikutuksia.

Vaikutukset pinta- ja pohjavesiin

Biolan Oy:lle toimitettavan lannan jatkojalostamisen kapasiteetin merkittävä lisääminen ja sen pinta- ja pohjavesiin kohdistuvien ympäristövaikutusten selvittäminen puuttuvat selostuksesta. Lannan toimittamisesta laadittu esisopimus lisää merkittävästi Biolanin vedenpuhdistamon ravinnekuormaa. Vedenpuhdistamon kapasiteetti käsitellä merkittävästi lisääntyvä lantamäärä sekä puhdistamon ravinnekuormituksen vaikutus lähivesistöön Köyliönjokeen ja edelleen Eurajoen vesistöalueeseen tulisi arvioida.

Vedenotto

Arviointiselostukseen tulisi lisätä selostus varavesiyhteyden rakentamismahdollisuudesta Säkyläntien varressa sijaitsevasta Euran ja Säkylän kuntien välisestä siirtovesijohdosta. Luvanhakijan tulee toteuttaa kiinteistöä poistuvan jäteveden viemäriputkeen etäluettava kulutus- ja virtausmittaus (esim. magneettiputkimittaus) sekä kiinteistöön tulevaa vesimäärää mittaavat etäluettavat vesimittarit.

Hajuvaikutukset ja ilmapäästöt

Rakennusten ilmastoinnista ja lannan käsittelystä lähialueille aiheutuvien hajuhaittojen vähentäminen on otettava huomioon hankkeen suunnittelussa ja toteuttamisessa. Selostuksessa olisi ollut hyvä tarkastella ammoniakkin suodattamisen teknis-taloudellista toteutettavuutta BAT-päätelmien pohjalta.

Jätteet ja sivutuotteet

Kunnalliset jätehuoltomääräykset koskevat hankkeen mukaista yritystoimintaa vain vähäisiltä osin.

Munapakkaamossa syntyviä kananmunasivutuotteita saa antaa rehuksi vain sivutuoteasetuksen mukaisesti tilarehustamoksi rekisteröityneelle koiratarhalle, munasivutuotteen tulee olla rehuksi sopivaa, eikä siihen saa sisältyä terveysvaaraa. Munankuoret voidaan käyttää tilalla toimivaltaisen viranomaisen määrittämässä oloissa, joilla ehkäistään ihmisten ja eläinten terveydelle aiheutuvat riskit; käyttö edellyttää ympäristölupaviranomaisen luvan. Luokkaan 2 ja 3 kuuluvat muut munajätteet on käsiteltävä sivutuoteasetuksen mukaisesti hyväksytyssä laitoksessa.

Kemikaalit

Kohde on kemikaaliturvallisuusmielessä (laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 390/2005) ns. vähäinen kohde, jolloin valvonnasta vastaa pelastuslaitos.

Vaikutukset kasvillisuuteen, eliöihin, luontoon ja luonnon monimuotoisuuteen

Selostuksessa mainitaan, että hankealueelle on tehty luontoselvitys heinäkuussa 2018 Envibio Oy:n toimesta ja alueelta ei ole löytynyt luonnon-suojelulain mukaisia suojeltuja luontotyyppisiä, vesilain mukaisia pienvesikohteita, metsälain mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä, Suomessa uhanalaisia luontotyyppisiä eikä luonnon monimuotoisuuden kannalta muuten erityisen tärkeitä luontotyyppisiä. Selostuksessa ei kuitenkaan kyseistä luontoselvitystä ole liitteenä, joten siitä tehtyjä johtopäätöksiä ei voida arvioida.

Kiertotalous

Arviointiselostuksessa on laajempi näkökulma kiertotalouden ja alueen yrityssynergian soveltamiseen kuin arviointiohjelmassa oli ja näkökulman soveltamista hankkeessa toivottiin edelleen laajennettavan.

3. ARVIOINTISELOSTUKSEN RIITTÄVYYS JA LAATU

ELY-keskus on yhteysviranomaisena tarkastanut arviointiselostuksen riittävyyden ja laadun ja toteaa tältä osin seuraavaa:

Kieku Oy:n Säskylään sijoittuvaa "Munakori" -yhteiskanalahanketta koskeva ympäristövaikutusten arviointiselostus (Watrec Oy) täyttää YVA-lain 19 §:ssä ja YVA-asetuksen (277/2017) 4 §:ssä arviointiselostukselle säädetyt sisältövaatimukset. Selostus on laadittu helmi-maaliskuussa 2019 nähtävillä olleen arviointiohjelman ja olennaisilta osiltaan myös yhteysviranomaisen siitä 18.4.2019 antaman lausunnon pohjalta. Hankkeesta vastaavalla on ollut käytössään riittävä asiantuntemus arviointien suorittamiseen. Arviointiselostukseen ei sisälly sellaisia olennaisia puutteita, jotka estäisivät yhteysviranomaista laatimasta perusteltua päätelmää hankkeen merkittävistä vaikutuksista. Selostuksen perusteella on mahdollista muodostaa kokonaiskuva hankkeesta ja sen ympäristövaikutuk-

sista, tunnistaa ja arvioida hankkeen merkittävät vaikutukset sekä vertailla vaihtoehtojen ympäristövaikutuksia keskenään ja arvioida niiden toteuttamiskelpoisuutta.

Edellä sanotusta huolimatta arvioinneista on kuulemisen ja yhteysviranomaisen oman tarkastelun yhteydessä noussut esille eräitä puutteita ja epävarmuustekijöitä. Nämä ovat kuitenkin luonteeltaan sellaisia, että ne voidaan korjata hankkeen jatkosuunnittelun ja tulevien lupa- ja hyväksymismenettelyjen yhteydessä tehtävillä lisäselvityksillä.

Yleistä

Ympäristövaikutusten arviointiselostus on kattavasti ja selkeästi laadittu. Yhteysviranomaisen YVA-ohjelmasta antama lausunto ja siinä esitettyjen lisäselvitystarpeiden huomiointi on esitetty havainnollisesti luvun 3.2.2 taulukossa. Taulukosta puuttuu kuitenkin tieto siitä, että myös lausunnossa edellytetty luontoarvojen perusselvitys on tehty.

Selostukseen on jäänyt jonkin verran kirjoitusvirheitä, jotka paikoin myös hieman hankaloittavat asian ymmärtämistä (esim. s.4 toisen kappaleen viimeiset lauseet). Jotkin käytetyt ilmaisut ovat sellaisia, jotka sopivat arviointiohjelmaan, mutta olisi selostuksessa tullut ilmaista toisin (esim. s. 4 ensimmäisessä kappaleessa *ehdotetaan* arvioitavaa vaikutusaluetta, vaikka arviointi on jo tehty). Lisäksi tekstissä puhutaan paikoin navetasta ja lietteistä (esim. s. 52).

Hankkeen suunnittelu ja liittyminen muihin hankkeisiin

Luvussa 2.1 on esitetty tiedot laatijoiden pätevyydestä Watrec Oy:n osalta, mutta vastaavia tietoja ei ole esitetty luontoselvitykset tehneen Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy:n tai hajumallinnukset tehneen Sweco Ympäristö Oy:n osalta. Esitystapaa on syytä tarkentaa jatkossa.

Luvussa 2.3 on nyt esitetty asianmukaisesti ohjelmasta aiemmin puuttuneet tiedot ja karttaesitys läheisestä loma-asutuksesta ja muusta asutuksesta.

Luvussa 2.4 (s. 10) todetaan, että *"Alue, jolla ei ole voimassa olevaa asema- tai yleiskaavaa käsitellään suunnittelutarvealueena, jonka rakennusluvan edellytykset on tutkittava suunnittelutarveratkaisulla. (...) Suunnittelutarvepäätös on voimassa enintään 2 vuotta, jona aikana hankkeelle on haettava rakennuslupa. Suunnittelutarveratkaisu ei itsessään oikeuta rakentamiseen vaan vasta rakennusluvan hakemiseen. Säskylän kunnan hallituksen on tarkoitus käynnistää alueen yleiskaava-suunnittelu kanala-hankkeen ensimmäisen rakennusvaiheen aikana."*

ELY-keskus toteaa, että on hyvä, että aluetta aletaan kaavoittaa.

Suunnittelutarveratkaisun käyttö alkuvaiheessa on myös menetelmänä asianmukainen, koska hankkeen vaikutukset ovat sen tyyppiset, että hanke aiheuttaa tavanomaista (rakennus)lupamenettelyä laajempaa harkintaa. Kaikki kaavoittamaton alue ei kuitenkaan (tekstissä esitetyistä poiketen) yleisesti ole suunnittelutarvealuetta, ellei sitä ole joko määritelty

kunnassa suunnittelutarvealueeksi tai rakentaminen ole sen luonteista, että se aiheuttaa maankäyttö- ja rakennuslain 16 §:n mukaisen suunnittelun tarpeen. Selostuksesta ei käy ilmi, sijaitseeko hanke suunnittelutarvealueella vai pohjaako tarve MRL 16 §:n mukaisesti ympäristövaikutuksiin.

Luvussa 2.5 (s.12) esitettyjen hankkeen tavoiteaikataulujen saavuttaminen vaikuttaa epätodennäköiseltä ottaen huomioon, että ympäristölupahakemusta ei ole vielä ilmeisesti jätetty. Lisäksi kuvasta 2.5 puuttuu kokonaan suunnittelutarve- ja rakennuslupavaiheet. Tekstissäkin puhutaan pelkästään rakennusluvasta ehtona rakentamiselle, vaikka rakennusluvansaaminen vaatii selostuksessa aiemmin esitetyksi joko suunnittelutarveratkaisun tai kaavan. Tämä tulee ottaa huomioon hankkeen aikataulutuksessa ja suunnittelussa.

Luvussa 2.7.1 on kaavatilannetta koskevia kuvauksia täydennetty asianmukaisesti yhteysviranomaisen YVA-ohjelmasta antaman lausunnon mukaisesti ja vaikutusarviointi on niiden suhteen asianmukainen. Satakunnan vaihemaakuntakaava 1 on voimassa alueella, mutta siinä alueelle ei kohdistu varauksia tai merkintöjä. Maakuntakaavan kohdevyöhykealueet on esitetty muuten asianmukaisesti, mutta tarkempi merkintätieto mv-2 puuttuu, eli "Merkinnällä osoitetaan merkittävät kulttuuriympäristö- ja maisemamatkailun kehittämisen kohdevyöhykkeet".

Luvuissa 2.7.2-2.7.7 on kuvattu ehkä liiankin laajasti suhteessa selostuksen kokonaisuuteen keskeiset luonnonvarojen käyttöä ja ympäristönsuojelua koskevat suunnitelmat ja ohjelmat. Kuvaukset siitä, miten ne otetaan huomioon hankkeessa, ovat sen sijaan melko pintapuoliset.

Selostuksessa on paikoin epäolennaisia kappaleita, esimerkiksi luvussa 8.1.3.6 (s.76) selostetaan turhan pitkästi maatilalla kasvaneiden lasten allergiariskistä, vaikka missään kohdassa selostusta ei mainita, että hankealueelle rakennettaisiin myös asuinrakennuksia.

Hankkeen kuvaus

Luvussa 4.1 mainittu liite 1 (asemakuva alueesta) puuttuu selostuksesta eikä myöskään havainnekuviin ole nimetty eri rakennusten käyttötarkoitusta, mikä vaikeuttaa tilan toimintojen kokonaisuuden ja sisäisen liikenteen hahmottamista.

Luvun 4.1. yleiskuvauksesta puuttuvat tiedot poikaskasvattamorakennusten ja kananuorikoiden lukumäärästä. Myös kuvasta 4.1. saa helposti virheellisen käsityksen, että kananuorikoita ei kasvateta tilalla, vaikka niitä kasvatetaan siellä 16 viikkoa ennen siirtoa munituskanalaan. Poikaskasvattamon ja pakkaamon tulisi näkyä samanlaisena violettina laatikkona kuin munituskanalankin, koska ne ovat kaikki tilalla tapahtuvia toimintoja, toisin kuin sähkön ja rehujen tuotanto.

Luvussa 4.2 kuvauksessa on hieman sekaisin poikaskasvattamon, munituskanalan ja yleisiä kanalatoimintaa koskevia kuvauksia ja eläinsuojeluvaatimuksia. Siten jää hieman epäselväksi, miten juuri tämä hanke on tarkoitettu toteuttaa.

Luvun 4.5 mukaan lämpölaitoksen omistaja vastaa itsenäisesti sen toiminnasta ja luvista. ELY-keskus kuitenkin toteaa, että ympäristölupamenettelyssä ratkaistaan, muodostavatko samalla kiinteistöllä toimivat kanala ja lämpökeskus (ja biopolttoaineiden varastointi) sellaisen ympäristönsuojelulain 41 § mukaisen toiminnallisen kokonaisuuden, että niiden ympäristövaikutuksia kuten päästöjä tai jätehuoltoa on tarpeen tarkastella yhdessä.

Luvussa 4.7 olisi ollut hyvä esittää esimerkkejä käytettävistä kemikaaleista, niiden varastointimääristä sekä vaarallisuudesta (esimerkiksi KemiDigi -palvelun avulla). Kohteen valvonnasta vastaa pelastuslaitos, jolle tulee tehdä kemikaali-ilmoitus.

Luvussa 4.9.2 (s. 37) todetaan, että tuotantotilojen puhdistamisesta syntyvät pesuvedet varastoidaan umpisäiliöissä ennen niiden toimittamista peltolevitykseen ja taulukossa 4.8 on laskennallisesti arvioitu jätevesien määrä. Pesuvesien määrä on ilmoitettu pelkän höyrypesuvaihtoehdon (0,7 m³/1 000 kanaa/vuosi) mukaan, jossa vettä kuluu puolet vähemmän kuin vesipesussa, vaikka tekstissä ei ole ilmoitettu, kumpaa pesuvaihtoehtoa toiminnassa tullaan käyttämään. Laskelmassa ei ilmeisesti myöskään ole huomioitu poikaskasvattamojen pesua.

Vaikutusalueen rajausta ja ympäristövaikutusten arviointi ja vertailu

Vaikutusten tarkastelualuetta (luku 7.4.) on laajennettu ohjelmalausnon mukaisesti kattamaan Köyliön keskustaaajaman. Tarkastelualue on ollut yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan riittävä.

Taulukossa 9.1. (s.104-106) on esitetty yhteenveto arvioiduista ympäristövaikutuksista. Se on havainnollinen, mutta käytetyllä asteikolla positiivinen - lievästi positiivinen - ei vaikutusta nykytilanteeseen - lievästi negatiivinen - negatiivinen ei ole saatu missään kohdin eroja vaihtoehtojen 1 ja 2 välille. Asteikko vaikuttaa siten liian karkealta ja jää epäselväksi, millä perusteella väri lopulta määräytyy. Selitteessä esitetyt perustelut eivät kaikin osin ota huomioon ympäristövaikutusten arvioinnissa saatuja mallinnus- tai laskentatuloksia. Esimerkiksi hajun kohdalla ei viitata lainkaan hajumallinnuksen tuloksiin. Vaikutusalueen herkkyyttä ei ole myöskään systemaattisesti huomioitu vertailussa.

Yhteysviranomaisen toteaa, että monissa YVA-menettelyissä on alettu soveltaa IMPERIA-hankkeen kehittämää arviointimenetelmää, ARVI-työkalua (<https://www.jyu.fi/science/fi/bioenv/tutkimus/luonnonvarat/imperia-hanke>). Tämä lisää eri hankkeiden YVA-menettelyissä tehtävien vaikutusten merkittävyysarviointien vertailukelpoisuutta ja helpottaa vaihtoehtojen systemaattista vertailua. Menetelmässä vaikutuksen merkittävyyttä arvioidaan *vaikutuskohteen herkkyyden* (osatekijät: lainsäädännöllinen ohjaus, yhteiskunnallinen merkitys, alttius muutoksille) ja *muutoksen suuruuden* (osatekijät: muutoksen voimakkuus ja suunta, alueellinen laajuus ja ajallinen kesto) avulla. Kutakin kriteeriä arvioidaan asteikolla "Ei muutosta", "Vähäinen", "Kohtalainen", "Suuri" ja "Erittäin suuri", joka kattaa sekä myönteisen että kielteisen suunnan.

Hankkeen arviointitaulukon kehittäminen edellä kuvatun arviointimenetelmän suuntaan lisäisi vertailun ja perustelujen läpinäkyvyyttä.

4. YHTEYSVIRANOMAISEN PERUSTELTU PÄÄTELMÄ

Tämä yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä sisällytetään hanketta koskevaan lupapäätökseen YVA-lain 26 §:n mukaisesti. Lupapäätöksestä on käytävä ilmi, miten arviointiselostus ja perusteltu päätelmä on otettu huomioon.

Yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä hankkeen merkittävistä vaikutuksista perustuu ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (252/2017) 19 §:ssä sekä valtioneuvoston asetuksen ympäristövaikutusten arvioinnista (277/2017) 4 §:ssä annettuihin arviointiselostuksen sisältövaatimukseen, arviointiselostuksessa esitettyihin hankkeen kuvauksiin ja selvityksiin, niiden tuloksiin ja tulosten arviointiin sekä selostuksesta annettujen lausuntojen ja mielipiteiden sisältöön.

Niiden perusteella ELY-keskus esittää perusteltuna päätelmänään Kieku Oy:n "Munakori" -yhteiskanalahankkeen merkittävistä vaikutuksista seuraavaa:

Merkittävät vaikutukset ja niiden perustelut

Yhteysviranomaisen katsoo, että hankkeen merkittäviä ympäristövaikutuksia ovat vaikutukset pohja- ja pintavesiin sekä vaikutukset ilmaan ja ilmastoon hajuvaikutukset mukaan lukien.

Vaikutukset pohja- ja pintavesiin

Vaikutukset pinta- ja pohjavesiin on selostuksessa (s. 104) arvioitu lievästi negatiivisiksi: *"Kasvava lantamäärä tarvitsee enemmän levitysalaa, mikä voi lisätä myös mahdollisuutta ravinnevalumille. Viljelyalat eivät kuitenkaan kasva ja pelloille levitetään ravinteita joka tapauksessa. Lannan käsittely muualla vähentää levitettävän lannan määrää. Noudatettaessa lakeja ja asetuksia ei lannan levityksestä arvioida aiheutuva vaikutuksia alueen vesistöihin."*

Merkittävää epävarmuutta pintavesivaikutusten arviointiin tuottaa se, että lannan hyödyntämisen jakautuminen peltolevityksen ja jatkojalostuksen välillä ei ole vielä selvillä ja mahdollisten lannanlevityspeltojen ravinnetilasta ei ole saatavilla ajantasaisia tietoja.

Selostuksessa on hyödynnetty Teho-hankkeen selvityksiä (liite 3, luku 8.2.2.1), mutta ei ole tuotu esille, että Tehon julkaisussa käytetyt viljavuustiedot ovat peräisin vuosilta 2001 – 2005 eivätkä välttämättä vastaa nykytilannetta.

Yhteysviranomaisen on arvioinut vaikutukset pinta- ja pohjavesiin merkittäviksi ja lannankäsittelyn ympäristövaikutuksiin tulisi näin suuressa hankkeessa kiinnittää riittävästi huomiota. Syntyvät lantamäärät ja siten myös tarvittava lannanhyödyntämisaala ovat erittäin suuria: VE1:ssä syntyy lantaa laskennallisesti (Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta 1250/2014) noin 12 250 m³ ja VE2:ssa 24 500 m³ vuodessa. Kotieläintalouden ym-

päristönsuojeluohjeen (Ympäristöhallinnon ohjeita 1/2010) mukainen laskennallinen lannanlevityspeltoalan tarve VE1:ssä on 2 073 ha ja VE2:ssä 4 145 ha. Selostuksessa on asianmukaisesti pyritty ottamaan huomioon myös muut laskennalliset tavat peltoalan arviointiin. Niistä kokonaistyyppien perustuvalla peltoalalla ei sinänsä ole merkitystä, koska tarvittavat alat ovat huomattavasti pienempiä kuin Kotieläintalouden ympäristönsuojeluohjeessa, johon ympäristölupamääräykset perustuvat. Sen sijaan fosforiin liittyvä rajoite on erittäin keskeinen Säkylän ja lähikuntien kaltaisella alueella, jossa monien peltojen fosforiluvut ovat ennestään korkeat ja kotieläintuotantoa ja lannanlevitystä on paljon.

Taulukossa 8.11 (s. 80) on esitetty virheelliset ravinnemäärät syntyvälle lantamäärälle. Oikeat luvut kannan kuivikelannalle laskettuna (em. VnA taulukkoarvoilla) on esitetty alla olevassa taulukossa. Johtopäätösten kannalta keskeisimmät hehtaaramäärät ovat kuitenkin melko lähellä oikeaa. Vertailun vuoksi alla olevaan taulukkoon on lisätty laskelma myös peltoalan tarpeesta silloin, jos oletuksena olisikin tyydyttävä tai hyvä viljavuusluokka. Tällöin tarvittava peltoala on vielä hieman suurempi.

	VE0	VE1	VE2
Kokonaisfosfori (kg)	0	68 600	137 200
Kokonaistyyppi (kg)	0	115 150	230 300
Peltoalan tarve ha (kokN 170 kg/ha)	0	677	1 354
Peltoalan tarve ha (P 16 kg/ha) (viljavuusluokka välttävä)	0	4 287,5	8 575
Kotieläintalouden ympäristönsuojeluohje ha	0	2 073	4 145
LISÄLASKELMA Peltoalan tarve ha (P 15 kg/ha) (viljavuusluokka tyydyttävä tai hyvä, lantapoikkeus)	0	4 573	9 146

Selostuksessa on esitetty potentiaalinen taloudellisesti järkevä lannanlevitysalue noin 30 km hankealueesta, jolla peltohehtaareja on noin 26 400 ha. Näistä noin 40 % kuuluu vanhojen Teho-hankkeen tulosten mukaan korkean tai arveluttavan korkean fosforiluvun peltoihin. Siten soveltuvaksi peltoalaksi jäisi noin 15 840 ha, josta pitäisi vielä vähentää muista syistä lannanlevitykseen soveltumattomat pellot (lähellä vesistöjä sijaitsevat pellonosat, kaltevat pellot yms.) sekä jo ennestään lannan levitykseen varatut pellot. Tällöin oltaisiin selostuksen mukaan jo lähellä vaihtoehdon VE2 vaatimaa 8 575 ha:n peltoalaa. Yhteysviranomaisen katsookin, että riittävän lannan levitykseen soveltuvan peltoalan löytyminen vaikuttaa selostuksessa melko optimistiselta, kun otetaan huomioon myös, että kaikki lannanlevitykseen soveltuvien peltojen haltijat eivät välttämättä halua vastaanottaa lantaa.

Selostuksesta jää kaiken kaikkiaan ristiriitainen kuva siitä, miten suuri osa lannasta toimitetaan Biolan Oy:lle ja miten suuri osa peltolevitykseen. Se olisi tullut esittää konkreettisemmin eri eläinmäärillä esimerkiksi taulukkomuodossa. Luvussa 8.1.1.2 todetaan hajupäästöjen yhteydessä, että "tässä hankkeessa ei ole tarkoitus levittää prosessoimatonta lantaa peltokäyttöön". Luvussa taas 8.2.2. todetaan, että "Kieku Oy:n kanalalla ei ole omaa peltoalaa käytettävissä. Lanta toimitetaan Biolan Oy:n kompostointilaitokselle, missä se jatkojalostetaan edelleen multatuotteiksi ja kasvualustoiksi. Vaihtoehtoisena käsittelymenetelmänä tarkastellaan lannan suoraa peltolevitystä vuokra- ja sopimuspelloille.

Biolan Oy:n kanssa on tehty esisopimuksia 5 600 m³:n lantamäärästä, joka vastaa vain noin 45 % VE1 ja noin 23 % VE2 mukaisesta lantamäärästä. Tähän on kiinnitetty huomiota myös saaduissa lausunnoissa ja mielipiteissä. Lisäksi lausunnoissa ja mielipiteissä on esitetty, että tehty esisopimus jo tälläkin määrällä lisäisi merkittävästi Biolanin vedenpuhdistamon ravinnekuormaa ja pyydetty selvittämään puhdistamon kapasiteettiä käsitellä merkittävästi lisääntyvä lantamäärä sekä ravinnekuormituksen vaikutus Köyliönjokeen ja Eurajoen vesistöalueeseen.

ELY-keskuksen valvojalta saadun tiedon mukaan Biolan Oy:n ympäristöluvan nykyinen lannan käsittelykapasiteetti on 9 900 tonnia vuodessa. Yrityksellä on suunnitelmia toiminnan laajentamiseksi ja ELY-keskuksessa on meneillään sitä koskeva YVA-menettelyn soveltamistarpeen harkinta. Lisäksi laitoksen ympäristölupa on määrätty tarkistettavaksi jäteenkäsittelyn BAT-päätelmien johdosta. Laitoksen jätevesien käsittelyn riittävyys arvioidaan tarkemmin viimeistään mahdollista laajennusta koskevan lupakäsittelyn yhteydessä.

Selostuksessa (s.83) arvioidaan, että kanalan toiminnasta ei aiheudu millään kapasiteetilla eikä lannan käsittelytavalla vaikutuksia Köyliönjärven (FI0200032) tai Pyhäjärven (FI0200161) Natura-alueisiin eikä varsinaiselle luonnonsuojelulain 65 § mukaiselle Natura-tarveharkinnalle ole tarvetta. ELY-keskus arvioi, että jos kaikki lanta toimitetaan jatkokäsittelyksi Biolanille ja lannan ravinteet hyödynnetään siten laajemmalla alueella, hankkeella ei toteutuessaan ole merkittäviä vaikutuksia Köyliönjärven tai Pyhäjärven Natura-alueisiin. Sen sijaan, jos suuri osa lannasta toimitetaan peltolevitykseen lähialueella, Natura-vaikutusten arviointiin liittyy epävarmuustekijöitä esimerkiksi ylilannoitukseen ja lannanlevityksen ajankohtaan liittyvistä ravinteiden huuhtoutumisen riskeistä johtuen. Vaikutuksia voidaan arvioida tarkemmin vasta kun lannanhyödyntämissuunnitelmat ovat tarkentuneet.

Selostuksessa (s. 83) todetaan, että jos lantaa levitetään peltoon, niin se levitetään vain lannan levitykseen soveltuville pelloille perustuen ravinneanalyysiin. Hankkeesta vastaavalla ei kuitenkaan ole omaa levityspeltoa ja lantaa vastaanottavien sopimustilojen levityspeltojen ravinnetilan seurantaan ja valvontaan liittyy epävarmuustekijöitä, varsinkin jos tilat eivät esimerkiksi kuulu ympäristökorvausjärjestelmään. Ympäristölupapäätöksessä voidaan kuitenkin kieltää lannan levittäminen korkean ja arveluttavan korkean fosforiluokan pelloille, jolloin se koskee myös lannan vastaanottajia.

Yhteysviranomaisen toteaa, että yleinen käytäntö eläinsuojien ympäristölupapäätöksissä ja niiden valvonnassa on, että lupaviranomainen varmistaa, että luvan hakijalla on käytössään riittävästi levitysalaa tai lannanluovutus sopimuksia päätöksen mukaisen enimmäiseläinmäärän tuotamalle lantamäärälle. Valvontaviranomainen taas varmistaa ennen toiminnan aloittamista, että lannanvarastointitilavuutta ja lannan levitysalaa tai luovutus sopimuksia on riittävästi. Lannan hyödyntämistavat siis tarkentuvat ympäristölupavaiheessa ja riippunevat myös esimerkiksi Biolan Oy:n lannan vastaanottomahdollisuuksista. Hankkeesta vastaava on käydyissä keskusteluissa suunnitellut tekevänsä lupahakemukset ja rakentamisen vaiheittain, jolloin lannan luovutus sopimuksia tai levitysalaa tarvitaan vain hakemuksen mukaiselle eläinmäärälle.

Kuitenkin varsinkin siinä tapauksessa, että ympäristölupaa haetaan heti esimerkiksi koko VE1:n mukaiselle eläinmäärälle eikä Biolan Oy:llä ole mahdollisuus vastaanottaa koko syntyvää lantamäärää, olisi lupahakemukseen hyvä liittää ns. *lannanlevityssuunnitelma*. Suunnitelman tarkempi kuvaus löytyy Kotieläintalouden ympäristönsuojeluohjeesta. Sen avulla voitaisiin arvioida myös sitä, miten hanke voitaisiin toteuttaa niin, että esimerkiksi Eurajoen-Lapinjoen-Sirppujoen pintavesien toimenpideohjelmassa 2016-2021 sekä Satakunnan maakuntakaavassa esitetyt tavoitteet fosfori- ja typpikuormituksen vähentämiseen eivät vaarantuisi. Selostuksessa (s.86-87) on esitetty useita ohjelman toimenpiteitä, mutta jää epäselväksi, mitä niistä on tarkoitus tai mahdollista toteuttaa hankkeessa, kun omaa peltoalaa ei ole.

Lisäksi yhteysviranomaisen toteaa, että munapakkaamon ympäristövaikutukset esimerkiksi jätteiden ja jätevesien käsittelyn näkökulmasta voivat muodostua myös merkittäväksi tämän kokoluokan hankkeessa ja niiden lieventämiseen olisi hyvä kiinnittää jatkossa huomiota.

Vaikutukset ilmaan ja ilmastoon

Vaikutukset ilmaan ja ilmastoon on selostuksessa (s.105) arvioitu lievästi negatiivisiksi: "*Ilmastovaikutusten osalta laskennalliset ammoniakkipäästöt kasvavat tuotannon kasvaessa, mutta lannan käsittely vähentää päästöjä. Hiilidioksiditaseen osalta kasvava lannan tuotto korvaa enemmän keinolannoitteita pienentäen näin kokonaisvaikutusta. Kasvava sähkön kulutus käytettäessä uusiutumattomasta lähteestä peräisin olevaa sähköä lisää laskennallisia hiilidioksidipäästöjä.*"

Luvussa 8.1.1.4 on esitetty ammoniakkipäästöjen lieventämiskeinoja. Taulukossa 8.12 (s.90) on esitetty laskennalliset arviot ammoniakkipäästöistä perusvaihtoehdoille VE1 ja VE2 ilman lieventämiskeinoja. Taulukossa olisi ollut tarpeen esittää laskennalliset arviot myös mahdollisten ammoniakkipäästöjen vähennyskeinojen (esim. ammoniakkipesuri ja bio-suodatin) vaikutuksista ammoniakkipäästöjen määrään. Yhteysviranomaisen mielestä tämän kokoluokan laitoksessa on perusteltua käyttää päästöjen vähentämiseen yleisesti käytössä olevia menetelmiä tehokkaampia tekniikoita. VE2:n kokoinen kanala on 17,5-kertainen verrattuna ns. direktiivilaitoksen alarajaan (40 000 siipikarjapaikkaa), joten ammoniakkipäästötkin ovat huomattavasti suuremmat kuin Suomessa toimivilla muilla kanaloilla. Vertailukohtana voidaan pitää sitä, että päästöt ovat 25-kertaiset ammoniakkipäästöjen kynnysarvoon (10 000 kg vuodessa) verrattuna. Kynnysarvon ylittävien eläinsuojien pitoisuudet raportoidaan EU-komissiolle.

Hiilidioksidipäästöjen osalta luvussa 8.3.2 (s. 91) todetaan, että laskelmissa huomioitiin energian osalta vain sähköntuotannon päästöt, koska lämpö tuotetaan hiilidioksidin osalta nollapäästöisillä uusiutuvilla polttoaineilla. Selostuksen luvussa 4.5 (s. 32) kuitenkin todetaan, että alle 280 000 kanan kanalan lämmöntuotanto voidaan hoitaa öljylämmityksellä ainakin alkuvaiheessa. Koska lämpö kanalaa varten on tarkoitus ostaa ulkopuolisen toimijan vielä rakentamattomasta biolämpökeskuksesta, tähän liittyy epävarmuustekijöitä. Jos biolämpökeskusta ei rakennetakaan, öljylämmitys saattaa jäädä pitkäaikaiseksi ratkaisuksi ja aiheuttaa kasvi-huonekaasupäästöjä.

Sähkön lisäksi on huomioitu liikenteen CO₂-päästöt. Laskelmista on jätetty pois useita toimintaan kiinteästi liittyviä päästölähteitä, joista esimerkiksi rehuntuotanto on hyvin merkittävä. Hiilidioksiditasetta pienentää se, että hyödyntämällä lantaa lannoitteena voidaan korvata mineraalilannoitteita ja vähentää niiden tuotannon kasvihuonekaasupäästöjä.

Yhteysviranomaisen toteaa, että selostuksessa esitettyä ilmastovaikutusten arviointia voidaan pitää vain hyvin suuntaa antavana. Ilmastovaikutusten arviointiin eri toimialojen YVA-menettelyissä ei kuitenkaan ole vielä vakiintuneita menetelmiä ja niiden sekä myös ilmastovaikutusten huomioon ottaminen ympäristöluvuissa on vasta selvitysasteella. Selostuksessakin esitetyt uusiutuvan energian hyödyntäminen ja energiatehokkuuden parantaminen kannattaa joka tapauksessa ottaa huomioon jatkosuunnittelussa. Samoin kannattaa ottaa huomioon lausunnoissa ja mielipiteissä esitetty idea kiertotalouden ja alueen yrityssynergian edistämiseksi suunnittelussa.

Hajuvaikutukset

Vaikutukset ilmanlaatuun ilmenevät myös hajuvaikutuksina ja ne ovat hankkeessa keskeisiä. Hajuvaikutukset on arvioitu selostuksessa (s.104) lievästi negatiivisiksi: "*Lantamäärän kasvu lisää hajun määrää, mutta sen käsittely muualla voi vähentää hajua.*" Yhteysviranomaisen toteaa, että tässä kohtaa olisi tullut viitata hajumallinnuksen (jossa lannan levitystä ei ole huomioitu) tuloksiin.

Sweco Oy:n tekemä hajumallinnus perustuu AERMOD View –ohjelmistolla tehtyyn hajupäästön matemaattiseen mallinnukseen, jossa huomioitiin säätiedot, maastonmuodot sekä päästölähteistä aiheutuvat hajupäästöt. Mallinnuksessa käytettiin hanketta vastaavien kanaloiden YVA-menettelyissä käytettyjä hajupäästöarvoja huomioiden sekä munituskanat, nuorikkokanat että lantalat. Ilman hajupitoisuus ilmoitetaan hajuyksikköinä kuutiometrissä ilmaa (hy/m³). VTT:n ohjearvosuositukseen perustuen hajuhaitaksi on selostuksessa määritelty 3 % (263 h) vuoden tunneista 1 Hy/m³ tunnin pituisena hajuhaitana.

Mallinnuksen mukaan:

- VE1: Hajua on aistittavissa (1 Hy) noin 0–2 km:n säteellä tilasta yli 2 % vuoden tunneista. Yli 3 %:n hajutuntimääräalueelle ei jää asuinrakennuksia. Hankealueen länsipuolella sijaitsevat vapaa-ajan rakennukset jäävät yli 3 %, mutta alle 6 % alueelle.
- VE2: Hajua on aistittavissa (1 Hy) 0–2,5 km säteellä tilasta yli 2 % vuoden tunneista. Yli 3 %:n hajutuntimääräalueelle jää jonkin verran asuinrakennuksia sekä koulu ja päiväkot. Hankealueen länsipuolella sijaitsevat vapaa-ajan rakennukset jäävät yli 6 % alueelle.

Yhteysviranomaisen toteaa, että mallinnusten avulla on saatu pieni ero VE1 ja VE2 hajuvaikutusten välille: eläinmäärältään pienempi VE1 on hajuvaikutusten osalta hieman parempi kuin VE2. VE2:ssa hajua on aistittavissa noin 500 metriä laajemmalla alueella, jolloin se voi ulottua asutukseen asti. Kepolan koulu, vanhusten palveluyksiköt ja terveysasema jäävät kuitenkin alle 3 % hajutuntimääräalueelle. Vapaa-ajanrakennukset

sijaitsevat sekä VE1 että VE2 yli 3 % hajutuntimääräalueella (263 - 525 tuntia vuodessa).

Yhteysviranomaisen katsoo, että hajuvaikutusten arviointiin sisältyvät epävarmuustekijät on tunnistettu ja kuvattu selostuksessa hyvin. Tulokset on esitetty selkeästi kartoilla, joita voidaan hyödyntää esimerkiksi kaa-voitus- ja ympäristölupamenettelyissä. Jatkosuunnittelussa on huomioitava, että tuntimäärät kuvaavat mm. sääoloiltaan hajun leviämisen kannalta pahinta tilannetta. Toteuttamalla selostuksessa esitettyjä hajuvaikutusten vähentämiskeinoja ja BAT-päätelmien toimenpiteitä hajuhaittoja voidaan todennäköisesti lieventää merkittävästikin. Todelliset hajuvaikutukset selviävät vasta toiminnan alettua ja voivat vaihdella kausittain merkittävästi. Lisäksi kanalatoiminnasta voi aiheutua hajuvaikutuksia läheisen jätekeskuksen kanssa tietyissä sääoloissa, mutta etäisyydet asutuskeskuksiin huomioon ottaen ne eivät liene merkittäviä.

Muut vaikutukset

Yhteysviranomaisen ei ole tässä perustellussa päätelmässä nostanut hankkeen merkittävien vaikutusten joukkoon esimerkiksi vaikutuksia liikenteen määrään ja meluun, vaikutuksia maahan ja maaperään, toiminnan terveys-, pöly- ja meluvaikutuksia tai vaikutuksia maisemaan ja kulttuuriympäristöön.

Perusteluna tähän on, että yhteysviranomaisen yhtyy niiden osalta selostuksessa esitettyihin arvioihin vaikutusten vähäisyydestä, kun otetaan huomioon hankkeen luonne ja hankealueen sijainti talousmetsien ympäröimänä etäällä asutuskeskittymistä.

Vaikutukset luontoon ja monimuotoisuuteen on arvioitu selostuksessa (s. 105) luokkaan "ei vaikutusta nykytilanteeseen" ja kohdistuvat itse hankealueeksi varatulle kiinteistölle. Kuten saaduissa lausunnoissa todetaan, selostuksessa olisi tullut esittää tarkemmin tehdyn luontoselvityksen tulokset. Yhteysviranomaisen saaman raportin (Luontoselvitys Kieku Oy:n tuottajien kanalahanketta varten Oripäässä ja Säkylässä, Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy) perusteella maastotyöt on suoritettu 18.7.2018 eikä niiden perusteella löytynyt erityisiä luontoarvoja. ELY-keskus toteaa, että tehty luontoselvitys päätelmineen on riittävä.

Vaikutukset maahan ja maaperään ovat normaalitoiminnassa vähäisiä, sillä ne liittyvät lähinnä polttoneste- ja muihin kemikaalivuotojen riskeihin onnettomuus- tai laiminlyöntitilanteissa. Kuivalantalasta ei aiheudu samanlaisia vuotoriskejä kuin esimerkiksi lietesäiliön halkeamisesta.

Vaikutukset liikennemääriin ja -turvallisuuteen on arvioitu selostuksessa lievästi negatiivisiksi ja liikenteen meluun luokkaan "ei vaikutusta nykytilanteeseen". Yhteysviranomaisen pitää arviota oikeana, koska kanalan aiheuttamat kuljetustarpeet eivät lisää merkittävästi maantieverkon liikennettä. Liikennemäärät kasvaisivat nykytilanteeseen verrattuna Luvalahdentiellä VE1:ssä 0,4 % ja VE2:ssä 0,7 %, Säkyläntiellä 0,05-0,1 % ja Köyliöntiellä 0,1-0,2 % eikä muutosta melutasoihin pystytty erottamaan tieliikennemelun laskentamallilla. Kanalan työntekijöiden työmatkoista aiheutuvalla liikenteelläkään ei liene juurikaan vaikutusta maantieverkon toimivuuteen. Kevyen liikenteen kulkijoiden määrä ei ole niin suuri, että se edellyttäisi tieviranomaiselta kevyen liikenteen väylän rakentamista Luvalahdentielle, jolla on nyt nopeusrajoitus 80 km/h.

Pöly- ja meluvaikutukset eivät todennäköisesti leviä asutukseen asti ja niitä voidaan toiminnassa lieventää toimenpiteillä, jotka parantavat samalla työntekijöiden ja eläinten hyvinvointia.

Vaikutukset maankäyttöön, maisemaan ja kulttuuriperintöön on selostuksessa arvioitu lievästi negatiivisiksi: *Hankealueelta hakataan puut pois siltä osin kuin se on tarpeellista. Ympäriällä oleva metsäalue jää paikoilleen. Puustoa on mahdollista jättää suoja- ja puustoksi myös tienvarteen, siten maisemavaikutukset jäävät hyvin paikallisiksi.* Yhteysviranomaisen yhtyy näkemykseen ja toteaa, että suoja- ja puustoa jättämällä voidaan maisemavaikutusten lisäksi lieventää myös kanalan ammoniakkipäästöjen mahdollisia vaikutuksia ympäröiviin talousmetsiin.

Yhteenveto

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan hankkeen merkittävimpiä vaikutuksia ovat toiminnan aikaiset vaikutukset vesistöihin sekä haju- ja muut ilma- ja ilmastovaikutukset.

Vaikutusten merkittävyys riippuu valitusta toteutusvaihtoehdosta, koska VE2 aiheuttaa kaksinkertaisen eläinmäärän vuoksi myös esimerkiksi ympäristövaikutuksia aiheuttavien ammoniakkipäästö- ja lantamäärien kaksinkertaistumisen. Sekä VE1 että VE2 ovat kuitenkin toteuttamiskelpoisia. Hankkeen toteuttaminen edellyttää ympäristölupaa, jossa otetaan huomioon siipikarjan kasvatusta koskevat BAT-päätelmät. Hankealue on myös valittu siten, että eläinsuojien tyypillisistä ympäristövaikutukset erityisesti hajuvaikutukset ovat hallittavissa ja maisema- ja luontovaikutukset lieviä. Vesistövaikutusten osalta ratkaisevaa on lannan hyödyntämistapa.

Muita huomioita hankkeen jatkosuunnittelua varten

Hankkeen rakentaminen edellyttää suunnittelutarveratkaisua tai yleiskaavaa. Suunnittelussa on tärkeä ottaa huomioon muun muassa hajumallinnusten tulokset.

Lisäksi tarvitaan muun muassa *ympäristölupa*, jonka käsittelyssä on syytä erityisesti huomioida lannankäsittely - ja BAT-asiat sekä ottaa huomioon myös munapakkaamon ja lämpölaitoksen ympäristövaikutukset.

Lannan hyödyntämisen ympäristövaikutuksiin liittyy hankkeen koon ja alueen ominaispiirteiden (vesistöjen tila, korkeat fosforiluvut, paljon eläintiloja) vuoksi epävarmuustekijöitä, jotka vaikuttavat perustellun päätelmän ajantasaisuuteen. Perustellun päätelmän vesistövaikutusten ja myös Pyhäjärven ja Köyliönjärven Natura-alueiden vesistöluontotyypeihin kohdistuvien vaikutusten merkittävyyden arviointi on perustunut hankkeesta vastaavan esitykseen, että ravinnevalumien ehkäisemiseksi syntyvä lanta toimitetaan jatkojalostettavaksi tai hyödynnetään pelloilla peltojen ravinnetila ja viljelykasvien ravinnetarve huomioon ottaen. Ympäristölupaviranomaisen on varmistettava, että perusteltu päätelmä on tältä osin ajantasainen lupahakemusvaiheessa. Hankkeen ympäristölupahakemukseen tulisi tarvittaessa liittää lannanlevityssuunnitelma. Samoin on

syytä varmistaa, että lantaa vastaanottavalla laitoksella on ympäristölupansa puitteissa riittävä käsittely- ja puhdistuskapasiteetti myös Munakori-yhteiskanalahankkeesta syntyvän lannan käsittelyyn.

Lieventämistoimenpiteiden osalta on useassa kohtaa esitetty sikojen ja siipikarjan tehokasvatusta koskevia BAT-päätelmiä, mutta ei ole eritelty sitä, mitä niistä on tarkoitus ottaa käyttöön toiminnassa. Hankkeen suuri koko huomioiden lupakäsittelyssä on syytä arvioida tarkemmin esimerkiksi ammoniakkipäästöjen vähennyskeinojen tarvetta (esim. ammoniakkipesuri, biosuodatin).

Ympäristölupakäsittelyssä on syytä kiinnittää huomiota myös munapakaamon ympäristövaikutuksiin, koska tuotettavat kananmunamäärät ovat merkittäviä (4 900-9 800 t/a).

Liikenteeseen liittyen hanketta toteutettaessa tulee ELY-keskukselta haakea ajoissa mm. tarvittavat *liittymäluvut*. Liittymäpaikka on hyvä hyväksyttävä ennen rakennusten sijoituksista päätettäessä. Mikäli rakentamista suunnitellaan maantien suoja-alueelle, alle 20 metrin etäisyydelle maantien ajoradan keskilinjasta, tulee siihen saada poikkeuslupa Pirkanmaan ELY-keskukselta.

5. YHTEYSVIRANOMAISEN PERUSTELLUSTA PÄÄTELMÄSTÄ TIEDOTTAMINEN

Yhteysviranomaisen toimittaa perustellun päätelmän sekä muut lausunnot ja mielipiteet hankkeesta vastaavalle. Lisäksi perusteltu päätelmä toimitetaan tiedoksi Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupavastuualueelle (ympäristölupaviranomainen) ja Säkylän kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle (maankäyttö- ja rakennuslain mukainen lupaviranomainen), hankkeen vaikutusalueen kunnille, maakuntien liitoille, muille asianomaisille viranomaisille sekä lausunnon antajille ja mielipiteiden esittäjille.

Yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä ja arviointiselostus ovat nähtävillä 28.10.2019 alkaen ympäristöhallinnon verkkosivuilla osoitteessa www.ymparisto.fi/kiekunkanalanyva sekä seuraavissa virastoissa ja kirjastoissa niiden aukioloaikoina yhden kuukauden ajan:

Säkylän kunnanvirasto, os. Rantatie 268, Säkö
 Säkylän kunnankirjasto, os. Sivarinkuja 1, Säkö
 Köyliön kirjasto, os. Karjalantie 1a, Säkö
 Euran kunnanvirasto, os. Sorkkistentie 10, Eura
 Euran pääkirjasto, os. Satakunnankatu 33, Eura

6. SUORITEMAKSU, MÄÄRÄYTYMISEN PERUSTEET JA MAKSUA KOSKEVA OIKAISUVAA- TIMUS

Tämän asian käsittelystä peritään valtion maksuperustelain (150/1992) ja valtioneuvoston asetuksen (1372/2018) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuosina 2019 ja 2020 perusteella **11 000 euroa**.

Maksu määräytyy asetuksen liitteen maksutaulukon mukaisesti: YVA-lain 23 §:ssä tarkoitettu yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista tavanomaisessa hankkeessa (14-23 henkilötyöpäivää). Tähän maksupäätökseen haetaan oikaisua Varsinais-Suomen ELY-keskukselta. Ohje oikaisuvaatimuksen tekemisestä on liitteenä.

YVA-MENETTELYSSÄ SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017)
 Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017)
 Valtion maksuperustelaki (150/1992)
 Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuosina 2019 ja 2020 (1372/2018)

ASIAKIRJAN HYVÄKSYNTÄ

Asian on esitellyt ylitarkastaja Anu Lillunen ja ratkaissut vastuualueen johtajan sijaisena yksikönpäällikkö Lassi Liippo. Asiakirja on hyväksytty sähköisesti, mistä on merkintä asiakirjan viimeisellä sivulla.

LIITTEET

1. Hankealueen sijaintikartat
2. Annetut mielipiteet ja lausunnot
3. Ohje maksua koskevaan muutoksenhakuun

JAKELU

Kieku Oy

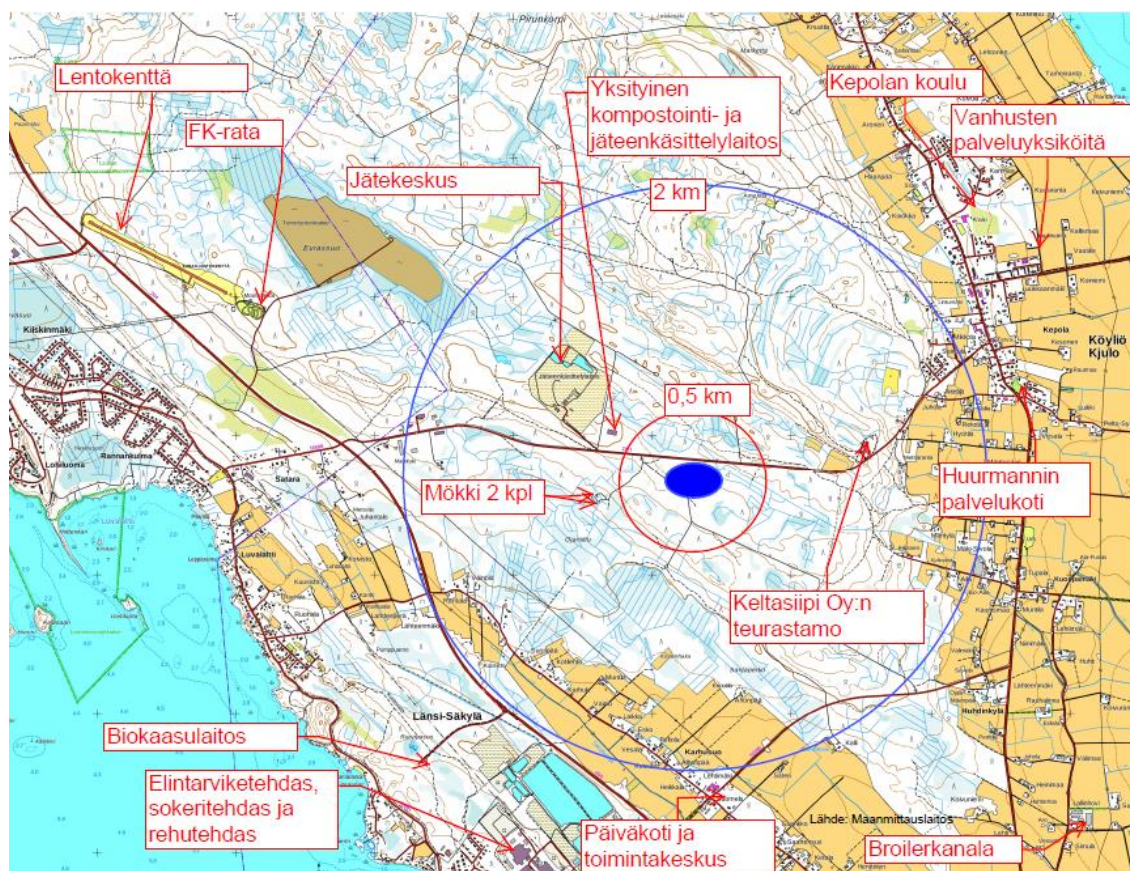
TIEDOKSI

Etelä-Suomen aluehallintovirasto, ympäristölupavastuualue
 Säkylän kunta (+kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja rakennusvalvontaviranomainen)
 Euran kunta
 Lausunnonantajat
 Mielipiteen esittäjät

Hankealueen sijaintikartat

Kuva 1. Hanke sijoittuu Köyliöön Säkylän kunnassa. © Sisältää maanmittauslaitoksen taustakartakoosteen aineistoa 4/20419.

Kuva 2. Hankkeen sijainti ja hankealueen lähiympäristö. (Lähde: Watrec Oy, YVA-selostus, kuva 2.2 s.9.)

LIITE 2. LAUSUNNOT JA MIELIPITEET

Yhteysviranomaiselle toimitettiin yhteensä yhdeksän lausuntoa ja mielipidettä. Alla on esitetty ne muuten sellaisenaan, mutta mahdolliset yksityishenkilöiden nimet, kiinteistötunnukset ja tilan nimet sekä lausuntojen mahdolliset johdantotekstit on poistettu. Myöskään mahdollisia liitteitä, karttoja ja kuvia ei ole esitetty tässä, mutta ne on toimitettu tiedoksi hankkeesta vastaavalle.

Säkylän kunnanhallitus toteaa lausuntonaan YVA-selostuksesta seuraavaa:

Rakennusten ilmastoinnin kautta ulkoilmaan poistuvat hajuhaitat sekä lannan käsittelystä lähialueille aiheutuvat hajuhaitat ovat ympäristövaikutuksista helpoiten havaittavissa ja hankkeen suuruudesta johtuen niiden vähentämisiin liittyvään suunnitteluun ja toteutustapoihin on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Arviointiselostuksen sivulla 12 esitetty YVA- ja lupamenettely on esitetty valmistuvaksi vuoden 2019 loppuun mennessä. Rakentaminen tulee esitetystä poiketen todennäköisesti käynnistymään vuoden 2020 puolella.

Arviointiselostukseen tulisi lisätä selostus varavesiyhteyden rakentamismahdollisuudesta Säkylän tien varressa sijaitsevasta Euran ja Säkylän kuntien välisestä siirtovesijohdosta.

Luvanhakijan tulee toteuttaa kiinteistöstä poistuvan jäteveden viemäriputkeen etäluettava kulutus- ja virtausmittaus (esim. magneettiputkimittaus) sekä kiinteistöön tulevaa vesimäärää mittaavat etäluettavat vesimittarit.

Etelä-Satakunnan ympäristölautakunta pitää arviointiselostusta varsin kattavana. Lautakunta kiinnittää huomiota muutamiin yksityiskohtiin:

Kanaloiden poistoilmaa ei YVA-selvityksen mukaan suodateta. Ammoniakkipäästöt ilmaan ovat kohtalaiset, joten YVA-selvityksessä olisi ollut hyvä tarkastella tarkemmin ammoniakkin suodattamisen teknis-taloudellista toteutettavuutta BAT-päätelmien pohjalta. Asiaa on todennäköisesti selvitettävä joka tapauksessa ympäristölupavaiheessa.

Mainintaan kunnallisten jätehuoltomääräysten noudattamisesta todetaan, että jätehuoltomääräykset on olemassa asumisessa ja siihen verrattavassa toiminnassa muodostuvan jätteen käsittelyä varten. Jätehuoltomääräykset kuitenkin koskevat hankkeen mukaista yritystoimintaa vain vähäisiltä osin. Hallien pesussa muodostuvan jäteveden peltolevityksen sijoittamistapaa ja levityslaitteistoa ja mm. pellon mahdollista muokkausta jäteveden levityksen jälkeen ei ole YVA-selostuksessa kuvattu.

Museovirasto: Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on lähettänyt Museovirastoon otsikon asiaa koskevan lausuntopyynnön. Museoviraston ja Satakunnan Museon välisen yhteistyösopimuksen mukaisesti asiaa hoitaa Satakunnan Museo.

Satakunnan Museolla ei toimialansa puitteissa ole huomautettavaa Kieku Oy:n yhteiskanalahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostukseen.

Ruokavirasto toteaa lausunnossaan:

Munapakkaamon sivutuotteet:

Tilalla kananmunapakkaamossa syntyviä kananmunasivutuotteita saa antaa rehuksi vain sivutuoteasetuksen mukaisesti tilarehustamoksi rekisteröityneelle koiratarhalle. Munasivutuotteen tulee olla rehuksi sopivaa, eikä siihen saa sisältyä terveysvaaraa. Munapakkaamon ei tarvitse rekisteröityä tässä tapauksessa rehualantoimijaksi.

Maatilatoiminnan yhteydessä sivutuotteena muodostuvat munankuoret voidaan käyttää tilalla toimivaltaisen viranomaisen määrittämässä oloissa, joilla ehkäistään ihmisten ja eläinten terveydelle aiheutuvat riskit. Lisäksi munankuorien käyttö tilalla edellyttää ympäristölupaviranomaisen luvan. Luokkaan 2 ja 3 kuuluvat muut munajätteet on käsiteltävä sivutuoteasetuksen mukaisesti hyväksytyssä laitoksessa.

Satakuntaliitto toteaa kannanottonaan seuraavaa: Lausunnolla olevassa ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on otettu huomioon Satakuntaliiton arviointiohjelmasta esittämät kannanotot. Satakuntaliiton käsityksen mukaan arviointiselostus on laadittu asianmukaisesti ja Satakuntaliitolla ei ole huomautettavaa lausunnolla olevasta arviointiselostuksesta.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes): Lausuntopyynnön liitteenä olleiden selvitysten perusteella kohde on kemikaaliturvallisuusmielessä (laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 390/2005) ns. vähäinen kohde, jolloin valvonnasta vastaa pelastuslaitos. Tukesilla ei ole asiaa huomautettavaa.

Suomen luonnonsuojeluliiton Satakunnan piirin ja Ala-Satakunnan Ympäristöseuran yhteinen lausunto:

Vaikutukset kasvillisuuteen, eliöihin, luontoon ja luonnon monimuotoisuuteen

Arviointiselostuksessa mainitaan, että hankealueelle on tehty luontoselvitys heinäkuussa 2018 Envio Oy:n toimesta ja alueelta ei ole löytynyt luonnonsuojelulain mukaisia suojeltuja luontotyyppisiä, vesilain mukaisia pienvesikohteita, metsälain mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä, Suomessa uhanalaisia luontotyyppisiä eikä luonnon monimuotoisuuden kannalta muuten erityisen tärkeitä luontotyyppisiä. Arviointiselostuksessa ei kuitenkaan kyseistä luontoselvitystä ole liitteenä, joten siitä tehtyjä johtopäätöksiä ei voida arvioida.

Lannan varastointi ja käyttö sekä jätevedet

Arviointiselostuksessa mainitaan, että lanta toimitetaan sopimusperusteisesti jatkokäsiteltäväksi Biolan Oy:lle. Esisopimuksia on tehty kuitenkin vain alle puolesta VE1:n tuottamasta lantamäärästä. Arviointiselostuksesta ei käy ilmi, mihin sijoitetaan loppu lantamäärä. Lannan toimittamisesta laadittu esisopimus lisää merkittävästi Biolanin vedenpuhdistamon ravinnekuormaa. Tämän lisäntyvän lantamäärän vaikutus Biolanin vedenpuhdistamon toimintaan ja purkuvesiin on arvioitava YVA -selostuksessa.

Selostuksessa kerrotaan, että hallien pesuvedet toimitetaan peltolevitykseen, mutta siitä ei käy ilmi mihin ja minkälaisia ympäristövaikutuksia pesuvesillä on. Tähänkin asiaan olisi hyvä saada selvitys YVA -selostuksessa.

Eurajoen vesiensuojeluyhdistys ry esittää mielipiteensä seuraaviin YVA -arviointiselostuksen kohtiin:

Lannan varastointi ja käyttö

Vesiensuojeluyhdistys kiinnittää huomiota Kieku Oy:n tekemään esisopimukseen Biolan Oy:n kanssa, jossa yhtiöt ovat sopineet lannan toimittamisesta Biolanille jatkojalostusta varten. Hankkeen ympäristövaikutusten kannalta merkittävä seikka on, että sopimuksessa mainitun lannan määrä on vaatimaton verrattuna hankkeessa arvioituun syntyvän lannan määrään. Toimitettavan lannan määrä vastaa alle puolta V1 -vaihtoehdossa syntyvästä lannan määrästä.

Vaikutukset pinta- ja pohjavesiin

Arviointiselostuksen kohdassa ”Lannan sisältämät ravinnemäärät ja tarvittavat peltoalat / Vaikutus” arvioidaan seuraavaa: ”Edellä esitetyn perusteella arvioidaan, että Kieku Oy:n kanalan toiminnasta ei aiheudu millään kapasiteetilla eikä lannan käsittelytavalla vaikutuksia Pyhäjärven tai Köyliöjärven Natura-alueisiin. Lanta jatkojalostetaan Biolan Oy:n laitoksella. Jos lantaa levitetään peltoon, levitetään se vain lannan levitykseen soveltuville pelloille perustuen ravinneanalyysiin, jolloin vältytään ylilannoitukselta ja siitä mahdollisesti johtuvilta ravinnevalumilta.”

Vesiensuojeluyhdistys esittää mielipiteenään, että myös Biolan Oy:lle toimitettavan lannan vaikutus alueen pinta- ja pohjavesiin tulee arvioida. Selostuksessa esitelty Kieku Oy:n ja Biolan Oy:n laaitima esisopimus lannan toimittamisesta lisää merkittävästi Biolanin vedenpuhdistamon ravinnekuormaa. YVA -selostuksessa on arvioitava Biolanin vedenpuhdistamon kapasiteetti käsitellä merkittävästi lisääntyvä lantamäärä sekä puhdistamon ravinnekuormituksen vaikutus lähivesistöön Köyliönjokeen ja edelleen Eurajoen vesistöalueeseen.

Vaihtoehtojen vertailu ja arvio toteuttamiskelpoisuudesta

Taulukossa 9.1. on esitetty yhteenveto hankkeiden arvioiduista ympäristövaikutuksista. Vesiensuojeluyhdistys kiinnittää huomiota seikkaan, että vaikka monen ympäristövaikutuksen suhteen V2 -vaihtoehdon ympäristövaikutukset ovat kaksinkertaiset tai jopa suuremmat verrattuna V1 -vaihtoehtoon, luokitetaan molemmat vaihtoehdot ympäristövaikutuksiltaan ”lievästi negatiivisiksi”. Yhdistys kritisoi näin suurpiirteistä luokittelumetodia. Lisäksi selostuksessa ei ole laisinkaan selvitetty, mitkä ovat Biolanille toimitettavan lannan ympäristövaikutukset.

Yhteenveto

Arviointiselostuksessa on huomattavasti laajempi näkökulma kiertotalouden ja alueen yrityssynergian soveltamiseen käsiteltävässä hankkeessa kuin arviointiohjelmassa oli. Tämän näkökulman soveltamista hankkeessa Eurajoen vesiensuojeluyhdistys toivoo edelleen laajennettavan. Vesiensuojeluyhdistyksen mielestä arviointiselostuksen suurin puute on, että lannan jatkojalostamisen kapasiteetin merkittävä lisääminen ja sen ympäristövaikutusten selvittäminen Eurajoen vesistöalueeseen puuttuvat selostuksesta.

MAKSUA KOSKEVA MUUTOKSENHAKU

Maksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollisella, joka katsoo, että maksun määräytymisessä on tapahtunut virhe, on oikeus vaatia siihen oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus). Oikaisuvaatimus on toimitettava ELY-keskukselle kuuden (6) kuuden kuukauden kuluttua maksun määräämisestä. Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava oikaisua vaativan nimi, asuinpaikka ja postiosoite, vaatimus maksun muuttamiseksi sekä oikaisuvaatimuksen perustelut.

Oikaisuvaatimus on oikaisuvaatimuksen tekijän ja oikaisuvaatimuksen muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut oikaisuvaatimuksen, siinä on mainittava myös laatijan nimi, asuinpaikka ja postiosoite. Oikaisuvaatimus voidaan toimittaa ELY-keskukseen myös sähköisessä muodossa. Kun sähköisessä asiakirjassa on riittävät tiedot lähettäjältä, sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella eikä myöskään ns. sähköistä allekirjoitusta tarvita.

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä maksun määräämisen perusteena oleva asiakirja alkuperäisenä tai jäljennöksenä.

Omalla vastuullaan oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Kirjallinen oikaisuvaatimus on jätettävä postiin tai sähköinen oikaisuvaatimus lähetettävä siten, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen yhteystiedot:

Sähköposti: kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi

Postiosoite: PL 236, 20101 TURKU

Käyntiosoitteet:

Itsenäisyydenaukio 2, 20800 TURKU

Valtakatu 12, 28100 PORI

Aukioloaika: 8.00-16.15

Maksupäätökseen sovelletut oikeusohjeet

Valtion maksuperustelaki (150/1992)

Valtioneuvoston asetus (1372/2018) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työvoima- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuosina 2019 ja 2020

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003)

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017)

Tämä asiakirja VARELY/665/2019 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/665/2019 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Liippo Lassi 25.10.2019 16:13

Esittelijä Lillunen Anu 25.10.2019 15:41